

SECRETARIEEL JAARVERSLAG 2023 VAN DE STICHTING OUDE HOLLANDSE KERKEN

Voorwoord

In 2023 konden de plaatselijke commissies na het einde van de coronaperikelen bij onze kerken weer een start maken met de programmering, zoals men die van oudsher gewend was. Maar het terugwinnen van publiek na een periode van stilstand is een hachelijke zaak en heeft bij alle kerken weer veel inzet gevraagd. Toch kan naar tevredenheid worden vastgesteld dat de centrale maatschappelijke en culturele rol, die onze dorpskerken hebben, niet verloren was gegaan. Het bestuur is trots op al onze vrijwilligers, zonder wie deze taak niet vervuld kan worden.

Helaas kwam dit jaar ons fusietraject met Stadsherstel tot stilstand. Onder bestuurlijke zaken leest u hier meer over, maar het bestuur is teleurgesteld dat na de positieve start van de gesprekken door externe omstandigheden dit door beide partijen gewenste samengaan teniet is gedaan.

Bestuurlijke zaken

Het bestuur van de stichting bestond in 2023 uit de volgende leden:

Voorzitter	mevrouw T. de Schepper
Penningmeester	de heer J. Bezemer
Secretaris	de heer J. A. Hulscher
Bestuurslid voor de p.c's	de heer R. J. Bredewold
Bestuurslid	de heer L. Vis
Bestuurslid	de heer C. Hooschuur

Het bestuur kwam in 2023 zeven keer bijeen. Volgens plan vergaderde het bestuur wederom afwisselend in één van onze kerken, maar ook weer bij Stadsherstel Amsterdam in de Amstelkerk in het kader van onze fusiebesprekingen. De bestuurlijke samenstelling bleef dit jaar gelijk. De vergaderingen in de kerken gaven ook nu weer de gelegenheid de plaatselijke commissies te ontmoeten en daar eerst mee bij te praten.

Daarnaast heeft er in de Amstelkerk een bijeenkomst plaats gevonden met de voorzitters en penningmeesters van onze plaatselijke commissies. Daarbij heeft de penningmeester van de stichting de gelegenheid te baat genomen om het jaarlijkse gesprek met de penningmeesters van de plaatselijke commissies te hebben, maar het belangrijkste doel van deze vergadering was het elkaar bijpraten over de fusieplannen en daarbij te polsen hoe de plaatselijke commissies daar tegen aan keken.

Zoals aangegeven hebben de gesprekken met Stadsherstel over een fusie nog voortgang gevonden, maar gezamenlijk moest worden vastgesteld dat de basis van de Stichting Stadsherstel met maar twintig monumenten, waaronder molens en kerken, te smal was om de kerken van de SOHK daarbij op te nemen. Reden om op dit moment de fusie af te blazen, maar wel te bezien op welke wijze de samenwerking met deze professionele organisatie voor monumentenbehoud kan worden voortgezet om daarbij toch op termijn weer te bezien of een volgende fusieafweging zinvol is.

Graag noemen we onder dit hoofdstuk ook de bestuurlijke activiteiten van onze plaatselijke commissies, immers bij de vele kerken zijn ook plaatselijke besturen aanwezig met taken als

voorzitter, penningmeester, secretaris, programmamaker en zo meer, kortom zij zorgen er voor dat met de hulp van de vele vrijwilligers, die zij om zich heen weten te verzamelen, de dorpskerken hun bijzondere rol in de gemeenschap kunnen blijven vervullen. We bedanken alle betrokkenen dan ook weer graag voor hun onmisbare inzet!

Het onderhoud van de kerken

Dankzij de Rijksdienst Cultureel Erfgoed kan de stichting gebruik maken van de zogenaamde SIM regeling, die steeds voor een periode van zes jaar(in dit geval tot en met 2024) een subsidie voor het jaarlijkse onderhoud biedt van circa 40% van de subsidiabele kosten. Op basis van de opnames voor de SIM en natuurlijk de onmisbare jaarlijkse inspectieverslagen van de Monumentenwacht hebben wederom drie leden van het bestuur, Laurens Vis, Cees Hooyschuur en de secretaris een ronde langs alle kerken gemaakt om de onderhoudstoestand vast te stellen en te bezien waaraan gelden voor onderhoud zullen worden ingezet. Bij de Provincie Noord-Holland is in 2022 nog een subsidiebijdrage aangevraagd voor twee forse ingrepen, te weten het vernieuwen van de leidekking op het koor van de kerk van Oudendijk en het herstellen van de grote staande scheuren in het metselwerk van de zuidgevel van de kerk te Jisp. Daarbij kon nog tijdig worden opgenomen het herstel van een door boktor aangevreten balkkop van de strijktrek balk langs de oostgevel. Einde 2022 ontvingen we het bericht van de Provincie dat de aangevraagde subsidie was toegewezen.

Daarop is in 2023 aan onze huisaannemer Pronk Bouw gevraagd deze twee werken uit te voeren. Het eerst was het dak in Oudendijk aan de beurt, waarvoor we tijdig een vergunning hadden aangevraagd. De mannen van Chris Pronk hebben een prachtig stuk werk geleverd, deze dekking moet weer ruim vijftig jaar meegaan. Als kers op de taart is door de steenhouwer Snoep en Vermeer de prachtige tekststeen in de achtergevel van het koor weer leesbaar gemaakt.

In Jisp is vervolgens het herstel van het muurwerk vakkundig door de metselaars van Pronk Bouw uitgevoerd, waarbij gekozen is voor een combinatie van inboetwerk en ingemetselde trekstrippen. De doorgaande scheuren werden zowel buiten als binnen uitgehakt en ingeboet. Eerder was de trek balk al hersteld waarbij de mannen van de firma Van Lierop weer een kunststukje hebben verricht. Alleen het binnen schilderwerk aan de gevels heeft op zich laten wachten om eerst het nieuwe pleisterwerk de kans te geven te drogen.

Voor onze bijzondere Stolphoevekerk in Volendam is in 2023 de omgevingsvergunning afgegeven voor het aanpassen van dit monument ten behoeve van het meer publieke gebruik na de overname door de SOHK. De uitvoering is gepland voor 2024.

Bij de kerk van Beets is er planmatig een schilderbeurt uitgevoerd en tevens is deze kerk verrijkt met een prachtig Deventer tapijt dat ons is aangeboden door de Firma Rescura. Het monumentale vloerkleed heeft met vereende krachten een prachtige plek gekregen in de historische raadszaal. Verder is er bij diverse kerken klein herstel uitgevoerd, zoals vaak na één van de zware stormen bij het terugleggen van afgewaaide pannen. En dan zijn we er nog niet, want met name over de kerken van Haringhuizen en Oosthuizen vallen nog bijzondere zaken te melden.

In Haringhuizen is het hek van de kerk langs de weg vernieuwd, de keuken is gerenoveerd en er zijn extra maatregelen genomen tegen tocht. Maar vooral is er hard gewerkt om een precies inzicht te krijgen in het energiegebruik van de kerk door het jaar heen bij diverse vormen van gebruik. Door alle gevels apart te meten in velerlei situaties is tot een stookgedrag gekomen dat enorme besparingen oplevert. De bij dit onderzoek opgedane kennis willen we nu graag verder uitrollen voor een breed gebruik in kerken.

Bij de Grote Kerk van Oosthuizen is besloten om in afwijking van het plan in de SIM aanvraag, waarbij de verzakte kerkvloer geheel uitgenomen zou worden en na ophoging weer terug te leggen, een eenvoudiger oplossing te kiezen. Voor de SOHK zou het eerste plan een veel te groot beslag op onze gelden gaan leggen, want zelf zouden we dan nog zeker 60 % van alle kosten moeten betalen. Nu worden de verzakte interieurelementen horizontaal gesteld en de door verzakking ontstane schade herstelt. Daar laten we het dan bij, maar we zorgen er wel voor dat we in de toekomst eenvoudig opnieuw kunnen ingrijpen om schade te voorkomen.

Naast dus relatief normale onderhoudswerken is er ook werk gemaakt van innovatie, zoals in Haringhuizen. Die innovatie heeft op het eind van het jaar nog een extra impuls gekregen doordat de stichting gezamenlijk met Buro Belén een aanvraag heeft gedaan bij het Cultuur Fonds voor bijzondere experimenten in de kerken van Haringhuizen en Oosthuizen. Beide subsidie aanvragen zijn goedgekeurd en voor 2024 staan nu twee projecten op de rol, waarmee de SOHK een voortrekkersrol kan vervullen in nieuwe toepassingen van textiel in het kerkinterieur. We berichten u graag volgend jaar over de resultaten!

Onze donateurs

Dit jaar hebben we onze donateurs weer regelmatig op de hoogte kunnen houden van onze werkzaamheden bij de SOHK. Daartoe is onze nieuwsbrief regelmatig verschenen, voor velen per mail verzonden, maar voor degenen die de mail nog niet graag gebruiken, ook klassiek als blaadje per postzending. Het mooiste moment van het jaar was weer de ontmoeting met onze donateurs bij de jaarlijkse donateursdag. Die vond dit jaar plaats in de Zaanstreek met bezoeken aan wel zes kerken. Met onze comfortabele bus deden we Zaandam, Wormerveer en Krommenie aan om tenslotte te eindigen bij de Zuidervermaning in Westzaan. Tijdens deze tocht heeft onze penningmeester van de gelegenheid gebruik gemaakt om de donateurs weer op de hoogte te stellen van de financiële situatie van de stichting met overleg van de jaarrekening. En natuurlijk heeft ook de voorzitter even een inkijk gegeven in de plannen van de stichting, kortom een heel geslaagde dag. Volgend jaar hopen we onze trouwe donateurs weer te ontmoeten in de gezellige marktstad Schagen.

Tot slot

Het bestuur heeft zoals u heeft kunnen lezen helaas de plannen voor fusie met Stadsherstel weer in de ijskast moeten plaatsen, maar we kunnen u melden dat het bestuur gezamenlijk heeft besloten de mouwen weer op te rollen en met hernieuwde energie onze rol binnen Holland op te pakken. Door alle interne onderzoeken die bij een fusie behoren, zijn we extra gemotiveerd geraakt. Onze historische taak is nog zeer actueel, zoals ook mag blijken uit de vele nota's die dit jaar zijn voortgekomen uit de Kerkensie, die door de overheid is gehouden onder alle gemeenten. Daaruit wordt duidelijk dat de Stichting Oude Hollandse Kerken nog een belangrijke rol kan spelen!

De secretaris J.A.Hulscher